

VABILO

Zavod za varstvo kulturne dediščine, Restavratorski center
in
Društvo restavradorjev Slovenije

vabita na mednarodno delavnico

UTRJEVANJE STENSKIH POSLIKAV IN KARBONATNIH NOSILCEV Z MINERALNIMI ANORGANSKIMI MATERIALI

Mauro Matteini in Alberto Felici
Opificio Delle Pietre Dure, Fortezza da Basso, Firenze

Delavnica bo potekala v dveh delih

Prvi del:

4. - 6. junij 2019

Drugi del:

september 2019

Prvi del mednarodne delavnice bo potekal tri dni v juniju 2019. Razdeljen bo na teoretični in praktični sklop. Obeh sklopov se lahko udeleži le 15 udeležencev. Na teoretičnem sklopu, ki bo potekal 4. in 5. junija, je prostora za 50 udeležencev. Točen datum in program za drugi del delavnice, ki bo potekala dva dni v septembru, bosta posredovana naknadno.

LOKACIJA

1. in 2. dan (4. in 5. junij): teoretični del - Restavratorski center, Poljanska cesta 40, 1000 Ljubljana
2. dan (popoldan) in 3. dan, (5. in 6. junij): praktični del na terenu, p. c. sv. Jošta, Šentjošt nad Horjulom

PRIJAVE IN KOTIZACIJA

Udeležba na teoretičnem delu (do 50 udeležencev):

za člane društva s plačano letno članarino kotizacija za prvi in drugi dan teoretičnega dela znaša 30 €, za študente 25 € in za nečlane 40 €.

Udeležba na teoretičnem in praktičnem delu (do 15 udeležencev):

za člane društva s plačano letno članarino kotizacija celotne delavnice znaša 80 €, za študente 65 € in za nečlane 100 €.

Obvezne so predhodne prijave (priloženi obrazec) na elektronski naslov tajnice društva DRS: info@slodrs.si

Rok prijave je 24. maj 2019. Prijave zbiramo do zapolnitve prostih mest.

Plačilo celotne kotizacije se izvede ob prijavi in velja za pomladni in jesenski del delavnice.

Uradna jezika simpozija sta slovenski in angleški.

Za več informacij se lahko obrnete na **organizacijski odbor** v sestavi:

Martina Lesar Kikelj martina.kikelj@rescen.si

Marta Bensa marta.bensa@zykds.si

Ajda Mladenovič ajda.mladenovic@rescen.si

Anita Kavčič Klančar anita.kavcic@rescen.si

Lep pozdrav!

OPIS DELAVNICE

V zadnjih dveh desetletjih so se na področju utrjevanja in zaščite stenskih poslikav in predvsem karbonatnih kamnitih gradiv začele uporabljati nove metode na osnovi **amonijevega oksalata**, **amonijevega fosfata** in **nanoapna**, ki jih lahko kombiniramo z bolj znanimi metodami **barijevega hidroksida** in **etil silikata**. Predstavljajo alternativno in boljše izbiro v primerjavi z metodami na osnovi organskih polimernih proizvodov.

Namen zgoraj omenjenih metod je predvsem zagotoviti boljše kompatibilnost z mineralnimi substancami, večjo trajnost, manjšo invazivnost in možnost ponovitve postopka. Ponujajo določene prednosti, obenem pa imajo tudi nekatere omejitve, ki se jih s spremljajočimi raziskavami poskuša zmanjšati ali odpraviti. O metodah govori obsežna znanstvena literatura in precejšnje število uspešno izvedenih aplikacij na pomembnih spomeniki v Italiji in drugod, kar bo s primeri predstavljeno na delavnici. Daljše časovno obdobje uporabe metod potrjuje njihovo zanesljivost delovanja pri konserviranju-restavriranju, še posebej za spomenike, ki so zaradi različnih okoljskih dejavnikov najbolj ogroženi.

Namen delavnice je povzeti načela, na katerih temeljijo najnovejše metode, predstaviti njihove prednosti in slabosti, tudi v primerjavi s tradicionalnimi postopki uporabe barijevega hidroksida in etilnega silikata. Delavnica vključuje tudi pomemben praktični del z izvedbo poskusov, kjer se bodo udeleženci seznanili s posebnimi operativnimi vidiki. V ta namen je delavnica razdeljena v dva zaporedna dela (junjski in septembrski termin), s čimer si bomo zagotovili čas za primerno delovanje procesov (sušenje, karbonizacija, hidroliza), po katerem se bo izvedlo preverjanje pridobljenih rezultatov in ocena njihovih učinkov.

Prvi del – 4., 5., 6., junij 2019: predstavitev teoretičnih vidikov ter praktična izvedba poskusov predvidenih metod (priloženi program);

Drugi del – september, datum še ni določen.

PREDAVATELJA

Mauro Matteini, *upokojeni sodelavec Opificio Delle Pietre Dure*

Kemik, predavatelj, ustanovitelj in vodja znanstvenega laboratorija na Opificio delle Pietre Dure ter do upokojitve direktor Instituta za konserviranje in valorizacijo kulturnih spomenikov. Njegovo široko znanstveno delovanje na področju kulturne dediščine je najbolj odmevno pri raziskavah in razvoju novih metodologij in materialov za konserviranje-restavriranje, od stenskih slik in slik na platnu, kovine, kamna, tekstila ipd. Sodeloval je pri pomembnejših projektih, kot so obnova Michelangelovega Davida, druga Ghilbertijeva vrata krstilnice v Firencah, Leonardova zadnja večerja in številni drugi, svoje znanje pa je pretil v več kot 350 publikacij strokovne literature.

Alberto Felici, *sodelavec Opificio Delle Pietre Dure*

Konservator-restavrator in predavatelj, deluje na Oddelku za ohranjanje stenskih poslikav in štukatur na institutu Opificio delle Pietre Dure v Firencah in poučuje na magistrskem študiju konserviranja-restavriranja na Univerzi uporabnih znanosti in umetnosti južne Švice. Sodeloval je pri številnih konservatorsko-restavratorskih projektih obnove stenskih poslikav ter raziskovalnih projektih v Italiji in tujini, med drugim pri restavriranju stenskih poslikav v gradu Sforza v Milanu, v cerkvi St. Croce v Firencah in pri projektu uporabe laserja za ohranjanje kulturne dediščine.

PROGRAM PRVEGA DELA DELAVNICE (JUNIJ)

1. dan – torek, 4. junij		Lokacija
13:30	Prihod, registracija udeležencev	PREDAVALNICA ZVKDS RC
13:50	Uvodni nagovor	
TEORETIČNI DEL		
14:00	<i>M. Matteini</i> : Utrjevanje stenskih poslikav in ometov z anorganskimi sredstvi (barijev hidroksid, amonijev oksalat), teoretična načela	
16:00	Odmor	
16:15	<i>A. Felici</i> : Materiali in metode uporabe anorganskih utrjevalcev	
18:15	Zaključek prvega dne	
2. dan – sreda, 5. junij		
TEORETIČNI DEL		PREDAVALNICA ZVKDS RC
09:00	<i>M. Matteini</i> : Amonijev fosfat in razprava o uporabi etilnega silikata in nanodelcev amonijevega hidroksida	
10:00	<i>A. Felici, M. Matteini</i> : Operativni protokoli: testni poskusi <i>in-situ</i> , diagnostični pregled in fotografska dokumentacija	
11:30	Odmor in zaključek teoretičnega dela	
PRAKTIČNI DEL		ATELJE ZVKDS RC
12:00	<i>A. Felici, M. Matteini</i> : Priprava materialov za poskuse (obloge, raztopine)	
13:00	Odmor za kosilo	
15:00	Ogled cerkve sv. Kancijana, Vrzenec	
15:30	<i>A. Felici</i> : Predhodne meritve (testiranje s spužvo, lepilnim trakom...) in prve aplikacije (obloga z DAP, nanokalk, etilsilikatno sredstvo...)	TEREN P. C. SV. JOŠTA ŠENTJOŠT NAD HORJULOM
19:00	Zaključek drugega dne	
3. dan – četrtek, 6. junij		
PRAKTIČNI DEL		TEREN P. C. SV. JOŠTA ŠENTJOŠT NAD HORJULOM
09:00	Jutranja kava v Možinetovi hiši	
09:30	<i>A. Felici</i> : Uporaba oblog (nadaljevanje in zaključek)	
13:00	Odmor za kosilo	
14:30	<i>A. Felici</i> : Odstranitev oblog, prva vizualna vrednotenja	
17:00	<i>M. Matteini</i> : Vzpostavitev monitoringa poskusov, primerjav in vrednotenj	
18:00	<i>M. Matteini, A. Felici</i> : Študijski primeri	
19:00	Zaključek prvega dela delavnice	